

*Прочитайте...
од слова до
слова,
Не минайте
ані титли,
ніже тії коми,
Все розберіть.*

Тарас Шевченко

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ „Директор школи, ліцею, гімназії”: 15-РОКІВ ВИХОДУ У СВІТ

У професійному житті, коли свідомо реалізуємо свій задум, який адресований певній категорії освітян і напряду зачіпає інтереси держави, наступають такі моменти, коли маємо проаналізувати обраний курс, отримані результати та оцінки тих, для кого це зреалізовано. Таким моментом для всеукраїнського науково-практичного журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” став його 15-річний ювілей.

Тож, фактично, ця стаття – це аналітико-інформаційний звіт перед колегами-передплатниками Журналу: директорами шкіл, ліцеїв, гімназій та інших закладів освіти, управліннями, методистами, ученими-науковцями; його засновниками, членами редакційної Ради, авторами і читачами. Стаття проникнута пафосом боротьби за українську школу, непохитною вірою в її керівника та надією на українського вчителя.

Автори діляться перспективами спільної роботи та проєктами, які мають намір разом з Вами, шановні читачі, здійснити їх заради розвитку української освіти, науки, школи, вчителя, заради майбутнього країни – Дітей, Суспільства та Нації, консолідованої, знаної й шанованої у світі.

Olga Vigovska, Oleksij Vigovsky
All-Ukrainian scientific and practical magazine “Principal of school,
lyceum, gymnasium”: 15 years of edition

The report article is spirited by pathos of struggle for Ukrainian school, a firm belief in its leader, and hopes for Ukrainian teacher.

Укладачі:
Ольга
Виговська,
Олексій
Виговський

Шановні КОЛЕГИ!

Вашій увазі пропонується творчий звіт¹ 15-річного до-робку редакційного колективу часопису для освітянських керівників.

У конференц-залі, де відбувався звіт-презентація, як і завжди, подбали про творчу атмосферу – тож для всіх нас, і гостей, і організаторів, на початку заходу зазвучала пісня з репертуару Ксенії Ситник „Ми разом” у виконанні ансамблю „Феєрія” гімназії № 136 м. Києва, що відразу налаштувала на творче сприйняття і ліві й праві півкулі всіх присутніх.

На гостей заходу очікував ще один сюрприз: у залі на запрошення редакції був присутній талановитий скульптор² **Красноголовцев Олександр Сергійович**, доцент НПУ ім. М.П. Драгоманова, щоб надихнутися на створення скульптурного образу педагога-сучасника³, а прототипом для цього міг стати будь-хто з присутніх.

¹ Святковий захід з нагоди ювілейного Дня народження всеукраїнського науково-практичного журналу „Директор школи, ліцею, гімназії”, тобто 15-річного виходу журналу для керівників середньої освіти у світ, відбувся у Конференц-залі Київського Будинку вчителя 03 грудня 2014 року за участі вчених НАПН, державних і громадських діячів, педагогів, керівників управлінь і закладів освіти, освітян та громадськості міста Києва й інших міст країни.

² **Олександр Красногоровцев** відомий за роботою „М.П. Драгоманов”: погруддя якого встановлено поруч зі входом у центральний корпус Університету, що на вул. Пирогова.

³ Вважаємо, що на сьогодні обмаль нових пісень про вчителів, взагалі бракує художніх творів й інших витворів мистецтва, де б вшановувалося вчительство та педагогічна праця. А ті, хто мають підносити українського вчителя, роблять навпаки – у телепередачах і пресі часто Школа, Учитель зустрічаються в негативних контекстах. *За підтримку ініціативи редакції щиро дякуємо Олександру Сергійовичу, який зголосився на цю пропозицію!*

Всеукраїнський науково-практичний журнал „Директор школи, ліцею, гімназії” зареєстровано 22 листопада 1999 року, тож 22.11.1999 є всі підстави вважати *Днем народження журналу*

Свідoctва про державну реєстрацію:

Перша реєстрація: Серія КВ № 3826 від 22 листопада 1999 р. – День народження журналу, його легалізація в інформаційному просторі України.

Друга реєстрація: 9 березня 2004 р. – видавцем журналу стає Всеукраїнський центр імені М. Пирогова, благодійна організація як один із його співзасновників; управління в журналі – громадське-державне.

Третя реєстрація: Серія КВ № 20652 – 10472 ПР від 31.03.2014 р. – зміна статусу журналу, його співзасновників.

Передплатний індекс – 23974

(Каталог видань України. – 2015. – С. 88)

„Журнал охоплює всю освітню політику: від дошкільного до вищого навчального закладу. Знайшов свою нішу в нашому освітянському просторі серед наукових журналів.” (Віктор Андрущенко)

НАШ ДОРОБОК ЗА 15 РОКІВ

Якщо уявити, що кожна з цих книжок має по 500 сторінок, тоді доробок наш складе 50 таких книжок!

СПІВЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ:

Міністерство освіти і науки України

Інститут педагогіки НАПН України

Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України

Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова

БО „Центр сприяння суспільному розвитку ім. Миколи Пирогова”

ВИДАВЕЦЬ: Всеукраїнський Центр імені Миколи Пирогова, директор – **О.І. Виговська.**

РЕДАКЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

*„Рейтинг актуальних проблем шкільної освіти”
доробок учених та його затребуваність практикою:
узгодженість позицій*

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ ПУБЛІКАЦІЙ	Вчені НАПН	Практики	Аспекти тематичних напрямів
Реформування освіти	6%	38,16%	Якісна освіта – 27,02% Рівний доступ – 7,02% Сільська школа як проблема освіти й держави – 11,14%
Зміст освіти	28%	9,74%	Профільне навчання – 5,12% Життєтворчість – 1,81% Компетентність – 1,81%
Розвиток школи	34%	4,22%	Авторські школи – 2,71% Самоврядування – 1,51%
Духовний розвиток людини	10%	13,25%	Духовність – 5,72% Виховання: • патріотичне – 4,82% • родинне – 2,71%
Здоров'я і освіта	2%	6,02%	
Особистісно орієнтована освіта	8%	15,36%	Творчість – 2,71% Індивідуальність – 2,71% Обдарованість – 3,61% Дитиноцентризм – 1,07% Педагогічне спілкування – 6,33%
Вчитель як суб'єкт	12%	5,12%	
Директор як суб'єкт	-	8,13%	

ПЕРЕГОРНЕМО СТОРІНКИ НАШОГО ЖУРНАЛУ

Згадаємо, що нами разом з Вами було зроблено⁴.

Презентацію розпочала **Ольга Виговська**, яка наголосила на тому, що завдячуючи подвижницькій, благодійницькій праці редакційного колективу ЖУРНАЛ для керівників середньої освіти в інформаційному просторі країни живе вже 15 років. Є знаним в Україні! „Має своє обличчя”, до того ж *красиве!* Останнє розуміємо в подвійному контексті, *по-перше*, це – ваші обличчя, а обличчя освітянських лідерів іншими бути не можуть. На обкладинках журналу **створено Дошку пошани для кращих освітян країни** – вчителів, керівників середньої освіти, керівників інститутів/установ НАПН України та МОН України. Такою вона є і для закладів середньої освіти, позашкільної, професійної та вищої, установ МОН і НАПН України, де вони можуть представити свій кращий інноваційний досвід (див. вріз на С. 168).

По-друге, кожна обкладинка, як витвір мистецтва⁵ в педагогічній царині, має власну цінність, бо художніми засобами виявляє назовні сутність актуального педагогічного та управлінського досвіду, чим доповнює змістовий актуально-інформаційний контекст освітньої галузі, зокрема шкільництва.

⁴Основна розповідь йтиме паралельно з висвітленням основних положень редакційної політики журналу, стрижневих видів діяльності, які ілюструватимуться деякими фрагментами презентації, а також висловлюваннями, оцінками, ставленнями, думками всіх причетних до журналу, його творців і користувачів (див. врізи на С. 163 – 176).

⁵ На жаль, цей аспект є слабо усвідомленим, а тому й не достатньо поцінованим.

„НАУКА – ШКОЛИ” – ГОЛОВНА ІДЕЯ ЖУРНАЛУ

ЗАВДАННЯ № 1: Забезпечити школу якісною інформацією

Ми свідомі того, що якою інформацією послуговуються школи, такими в якійсь мірі вони і стають. Тож і реалізуємо наше переконання на практиці: вирішуючи проблему якості інформації в журналі для керівників середньої освіти, сприяємо вирішенню проблеми якості змісту школи, „якою стоятиме держава”.

Як редактор всеукраїнського науково-практичного видання, я свято вірую в надзвичайні можливості НАУКИ для творення української школи.

Тому „Наука – школи” – головна ідея, яку журнал ефективно реалізує з моменту свого заснування, а основою концепції Журналу є об’єднання зусиль академічної науки, практики та досвіду середньої освіти щодо вирішення актуальних проблем сучасної школи.

Ми виходимо у світ 15 років поспіль за підтримки МОН, НАПН України, ОІППО та ВНЗ, зокрема НПУ ім. М.П. Драгоманова, а також шкіл, ліцеїв і гімназій країни, тож інформаційно-освітня простір країни, зокрема шкільний простір, за цей час поповнився науково-практичною розвивальною інформацією, якої з нашими 88 журналами побільшало на понад 1000 др. арк., що становить біля 25000 сторінок, загальний тираж яких складає 50 млн., половина з яких – це нова інформація, що створена віртуальним авторським колективом управлінців, учених НАПН, практиків – директорів, учителів, методистів та редакторів журналу. Щоб

НАШІ АВТОРИ

Кількісний склад дописувачів:

- Науковці/вчені – 36 %:
(академіки – 12%; інші науковці – 24%).
- Директори/управлінці – 38 %:
(директори шкіл – 25%; управлінці – 13%).
- Учителі – 9%.
- Керівники НМЦ – 9%.
- Інші дописувачі – 9%.

Наш журнал має на меті з’єднати між собою науку, як продуктивну силу, з педагогічною й управлінською практикою.

Фактично нашими авторами разом з нами спричинено „інформаційний дощ з новоствореної інформації”: 25 млн. сторінок – це 25 мільйонів краплинок-ідей.

Тож і справді: чи „дощ”, чи „зорепад” – що кому більше до вподоби!

Управління школою

Утверджуємо українську традицію: відмічаємо свої ювілеї власною працею

**КІЛЬКІСТЬ СТАТЕЙ
за рубриками**

У 2014 р. рубрики трансформувалися і доповнилися рубрикою „НАУКА – ШКОЛІ”

(Філософія – 30 %; Психологія – 25 %; Педагогіка – 45 % від загальної кількості статей цієї рубрики).

адекватно відчуті зроблене нами, пропоную створити начиний образ нашого доробку. Уявімо книгу в 500 сторінок, таких книг нами підготовлено 50! У розтиражованому варіанті – це 50 млн. сторінок! (Див. врізи на С. 163 і С. 165).

Тож, колеги-романтики, уявіть собі ще й зоряне небо: людина з відмінним зором бачить понад 5-6 тисяч зірок в обох півкулях разом, тоді як 50 млн. чи 25 (як у нашому випадку стосовно новоствореної інформації) ми можемо розгледіти лише з допомогою телескопу... *Справжнісінький такий собі зорепад! Зорепад науково-практичної інформації: ідей, концепцій, пропозицій, варіантів успішного новаторського вирішення шкільних проблем! Такий образ мене особисто захоплює і вражає! Переконана: і Вас!*

Проводимо і редакційні дослідження (див. вріз на С. 164), результати яких сприяють найповнішому задоволенню інформаційних запитів директорів; якщо готові відповіді відсутні, то надолу жуємо шляхом проведення тематичних круглих столів за участі фахівців (див. врізи на С. 168 – 169). Це один із способів творення нової інформації в журналі.

У часописі започатковано відповідні рубрики (див. вріз на С. 166), де систематично на високому науковому рівні висвітлюються багатоваріантні шляхи вирішення як проблем, так і осмислення їх причин. Керуючись позицією щодо ідеї набуття знань, коли не можна його зібрати і дати директору для користування в готовому вигляді, ми даємо йому різноманітний актуальний інформаційний блок з усіх рубрик, щоб він зібрав собі сам те знання, в якому є потреба, щоб воно стало його!

СПЕЦВИПУСКИ ЖУРНАЛУ

Вони системно розкривають різноманітні актуальні теми шкільництва.

Ось, наприклад, *школа стає профільною*: що і як робити вченим, директорам шкіл, учителям? Ми разом з академіком-секретарем Н.Г. Ничкало підготували спецвипуск журналу, який дав відповіді директору школи на всі його запитання та продемонстрував зразки найкращого досвіду, відпрацьованого профтехосвітою. *Матеріали цього спецвипуску журналу надзвичайно актуальні сьогодні в контексті компетентнісної освіти.*

Безліч нарікань як з боку практиків, так і науковців зазнала *проблема управління освітою*, зокрема навчальними закладами, наголошено на його неякісності, тож і гальмівній ролі. Тому у декількох спецвипусках (УМО НАПН України, Донецького, Луганського і Дніпропетровського ОІППО) ця тема – центральна.

Спецвипуски знайомлять із сучасними досягненнями регіональної освіти. Ми ж намагалися сприяти вихованню чуття єдиної освітньої родини в середовищі управлінців. Для цього так представляли досвід колег, щоб він подобався, щоб і регіон захопив власною історією, пережитим і досягнутим. Бо вважали, що таке якраз і сприятиме розумінню того, Хто Ми (такі різні, але цікаві, достойні люди) та Ким є для своєї держави, Один для Одного – отак народжується відчуття *єдиної країни* – України. (Див. вріз на С. 167).

СПЕЦВИПУСКИ – ЦЕ КНИЖКИ ПРО РЕГІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

1. Тематичні спецвипуски:

№ 4'2001 – Спецвипуск до Другого Всеукраїнського з'їзду працівників освіти (25 обл. України).

№ 4'2006 – Директор експериментальної школи МОН і АПН (НВК № 28 м. Дніпропетровська).

№ 6'2007 – Профтехосвіта – школі.

№ 3'2011 – Сільська школа: переможці конкурсу „Первоцвіт” (Вінницька, Чернігівська, Київська, Хмельницька, Рівненська, Черкаська області).

№ 2'2012 – Позашкільна і школа (м. Київ і 24 області).

2. Система регіональної освіти: сучасні досягнення:

№ 6'2009 – Система регіональної освіти Донецчини.

№ 5'2002 – Освіта Луганщини: сучасні досягнення.

№ 2-3'2004 – Освіта Донецчини: сучасні досягнення.

№ 5-6'2005 – Освіта Дніпропетровщини.

3. Освіта міст України:

№ 1-2'2002 – Столична освіта: сучасні досягнення.

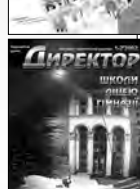
№ 5'2009 – Досвід шкільництва міста-ювіляра: Житомиру 1125 років.

„Керівники навчальних закладів переросли з пасивного читача журналу в активного об'єкта, який може розказати про досвід роботи окремих вчителів, педагогічних колективів, НМЦ, УО, поділитися новими формами роботи, тому готуємо спецвипуск „Освіта Житомира” (Надія Полівода, директор миського колегіуму).

№ 4'2010 – Освіта м. Тернополя.

№ 5'2010 – Інноваційна освіта Шевченківського району столиці.

№ 5'2013 – Освіта Дніпродзержинська.

ДОШКА ПОШАНИ на обкладинках журналу

„Завжди з великим задоволенням беру в руки новий номер часопису: яскраве, вишукане оформлення, інтелектуальне, елітарне видання ще раз впевнює, що моя професія найкраща в світі, життєвий шлях обрано правильно”

Маріанна Босенко,
директор гімназії № 48 м. Києва

Калейдоскоп заходів: ФОРУМИ

Журнал – ініціатор й організатор Міжнародних форумів для освітянських керівників.

У жовтні 2008, листопаді 2009 та грудні 2010 рр. проведено 1-й, 2-й та 3-й міжнародні форуми *“Лідери української школи: роль директора сучасного навчального закладу”*. Ключова тема Форумів: *“Формування ефективного механізму суспільно-державної підтримки української школи”*.

Учасники форумів про Форуми:

- *„Дякую організаторам форуму „за чуття єдиної родини”.*
- *Форум надихнув на нові звернення.*
- *Сподіваюсь, що форум лідерів освіти стане щорічною традицією, яку обов’язково підтримає МОН України.*
- *Такі зустрічі/форуми дають надію на те, що освіта таки стане провідною в нашій державі.”*

ДЕРЖАВА ШКОЛОЮ СТОЇТЬ

Епіграфом своєї роботи ми обрали перифраз загально відомого твердження Івана Франка *„учителем школа стоїть”* – *„державою школою стоїть”*. Останній якнайбільше відповідав нашому розумінню ролі школи в державі, зокрема такої молодій як наша: через школу забезпечувати належний розвиток українського суспільства.

У країні мав творитися непереможний дух сквородинської кордоцентричної нації, щоб забезпечити розвивальний поступ молодій державі та згодом стати конкурентоспроможною й шанованою у глобалізованому світі. **Такому й мала сприяти ШКОЛА!**

У суспільній свідомості, як реакція на означене завдання школи, встановилася залежність *„який директор – така й школа”*. На сторінках журналу на цьому твердженні акцентували свою й читачів увагу вчені, академіки НАПН України, зокрема В.Г. Кременем воно неодноразово розглянуто і в статтях, і в публічних виступах.

Ми ж, з іншого боку, пересвідчувалися як в справедливості означеної залежності, так і у відсутності достатньої уваги з боку держави, яка б мала приділятися керівникам шкіл. Більш того, роль останніх не в повні осмислена, тому й неадекватно поцінована.

Зазначене провело до самих директорів до переосмислення власної готовності виконувати свою місію стосовно українського суспільства. У них виникало безліч запитань, на кшталт: *„Хто ж має допомогти захиститися від рутини та інтелектуального зубожіння, як віднайти свій шлях на спільній дорозі, зберегти і розвинути власну особистість задля розквіту школи та ін.?”*

Наш журнал взяв на себе відповідальність всебічно **допомагати керівнику школи виконувати його державницьку**

місію, бути для нього оберегом. Це стало для нас другим стрижневим завданням!

ЗАВДАННЯ № 2: Особистісна, людська підтримка Директора школи

Зрозуміло, що реалізувати окреслене вище покликання може директор стратег, а не тактик хоча в ролі останнього хоче бачити сучасного директора школи переважна більшість освітянського чиновництва.

Тож на кшталт шевченкового „біля кожного з них ставили і ставимо слово”: наукову інформацію, зразки конкретних дій, різноманітні думки колег, їх досвід, досягнуті результати. Проводимо різноманітні форуми, міжнародні та всеукраїнські, круглі столи, конференції, семінари-практикуми, започатковуємо й реалізуємо проекти, „гучні мікрофони”, „гострі кути круглого столу” та ін. (див. вірзи на С. 168 – 169).

Заради здійснення таких цілей, коли *керівник вже не є об’єктом маніпуляцій тих чи інших політичних сил, а є самостійна особистість, коли „нічим” він вже ніколи не буде*, ми і працювали всі 15 років, принаймні намагалися.

В інтерв’ю журналу В. П. Андрущенко підкреслив, що нам це вдається саме тому, що наш журнал є аналітичним журналом-роздумом, журналом міркувань, які дуже важливі сучасному вчителю і керівнику. „І тоді, – наголосив Віктор Петрович, – керівник є самостійна особистість, яка може прийняти рішення навіть у ситуації, якщо деякі речі не вкладаються в ту нормативну базу, а продиктовані життям”.

Переконана: колись так буде! Але сьогодні, як і 15 років тому, лише можемо констатувати наявну відстань між тим, що є насправді, та як має бути. Але все – попереду! *Ідемо далі разом!*

*”Я біля них, отих рабів німих,
поставлю СЛОВО...”*
Тарас Шевченко

*Ми ж біля директора школи ставимо
СЛОВО, ДІЛО, ПОРАДУ,
НОВАТОРСЬКУ ІДЕЮ!*

КАЛЕЙДОСКОП ЗАХОДІВ:

Конференції

- Міжнародна конференція „Громадські активні школи – механізм активізації місцевих громад”.

Конференції-семінари

- Макаренкознавці про Макаренка та макаренкознавство: через серце і розум – до істини.
- Школа та криза: віртуальний круглий стіл.

Майстер-клас

Формування у дітей і молоді культури здоров’я засобами позашкільної освіти.

Конкурси та проекти

- Всеукраїнський конкурс наставників обдарованої молоді „Первоцвіт”.
- „Педагоги-новатори в Україні”.
- Українська школа в діаспорі.
- „Педагогічна майстерня” трансформована в „Педагогічну академію”.
- „Творчий майданчик“ для всіх уболівальників за долю української школи.

Калейдоскоп заходів
КРУГЛІ СТОЛИ

- Розбудовуємо українську школу в російськомовному середовищі: виховання патріотів.
- Державницька позиція громадянина України: славетні українці і сучасність.
- Виховання громадянина, патріота України. Чим опікуються керівники шкіл.
- Здоров’я дітей в небезпеці.
- Учителем школа стоїть... та її директором: спонукальна роль освіти у відродженні нації.
- Стан і перспективи розвитку позашкільної освіти в Україні.

Педагоги-новатори в Україні

2006 - 2015

Всеукраїнський щорічний проект „Педагоги-новатори в Україні” започатковано за ініціативи головного редактора всеукраїнського науково-практичного журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” Ольги Виговської та за підтримки НАПН України й членів редакційної Ради журналу в жовтні 2006 року. Відтоді щорічно презентується його нова сторінка. У 2014: 10 сторінок, 15 авторів-героїв!

ПРОЕКТ „ПЕДАГОГИ-НОВАТОРИ В УКРАЇНІ”

Хто вирішує винятково значущі, доленосні для українського суспільства завдання? Я б сказала: „Вчитель, школа”. Наше розуміння визначної ролі школи в забезпеченні майбутнього держави змушує особливо ставитися до її керівника, директора школи. Перебирають на себе увагу керівники-лідери, новатори, які творять оази плекання духовних, креативних громадян-патріотів, в їх школах створено зразковий мікро-соціум держави, який стає колыскою таких громадян.

Саме пошуком отакіх сучасних керівників-лідерів опікується проект „Педагоги-новатори в Україні”, який започатковано нами в жовтні 2006 року. Цим проектом маємо на меті пришвидшити становлення омріяного суспільства через нову українську школу, через її керівника – лідера-новатора. А науково-практичний журнал для керівників середньої освіти допомагає нам в цьому, бо поширює ідеї „шкільних будівельників” та ознайомлює якнайширшу аудиторію з засадами їх авторських шкіл. Наявність цього проекту стала логічним завершенням нашої особистої готовності до реалізації вище зазначеної ідеї „Школа-Суспільство-Держава”.

Але наш проект відкрив не директор, а вчитель! Чому? Як могло так статися? Події, що відбувалися навколо В.Ф. Шаталова і, зокрема з ним самим на по-

чатку 2006 року, пришвидшили *появу* цього *Проекту* в освітянському просторі країни, у першу чергу, *за-для захисту Вчителя*. В.Ф. Шаталов, український вчитель математики з Донецька, відомий не лише в Україні, а й у світі, особливо в країнах близького зарубіжжя, „проявив” через себе давню проблему, але й вічно актуальну, допоки існуватиме людство, — „взаємин творців/винахідників/новаторів і суспільства”. Цій проблемі я особисто присвятила декілька занять в авторському курсі „*Основи педагогічної творчості*”, який викладався мною студентам педагогічного вишу. Остання ж наздогнала і випередила мене, змусила негайно діяти! Ситуація від мене особисто вимагала миттєвих конкретних дій щодо встановлення справедливості по відношенню до знаного вчителя-новатора. Проект вибухнув своїм народженням: на педагогічному небосхилі засяяла найяскравіша Зірка — **В.Ф. Шаталов!** Це сталося 26 жовтня 2006 року!

Повернемося до конференц-зали Київського будинку вчителя.

Гортаються сторінки Проекту¹: 1-а, 2-а, 3-а...10. (Див. врізи на С. 170 — 174).

На сцені — великий кошук, в нього кожен автор-герой сторінки покладе те, що стосується розвитку його теми. Проект не стоїть на місці, він живий і постійно в стані розвитку. Тому стало традицією під час презентації чергової сторінки надавати слово попереднім новаторам

ПРОЕКТ „ПЕДАГОГИ-НОВАТОРИ В УКРАЇНІ”: 10 СТОРІНОК, 15 ГЕРОЇВ

Першу сторінку Проекту — „**В.Ф. Шаталов: його ідеї працюють і сьогодні**” — відкрито у жовтні 2006 року (м. Донецьк — м. Київ).

Методика Шаталова дозволяє отримати такі результати: всі учні успішно навчаються, мають глибокі і повні знання, діти — здорові, радісні, впевнені в собі, вчитель — самодостатній майстер-професіонал.

„**М.М. Палтишев: опонент чи соратник сучасної педагогіки**” — друга сторінка проекту „*Педагогинноватори в Україні*” (м. Одеса — м. Київ).

Суть новаторської системи Палтишева: потрібно не змінюючи комплексу предметів змінити ідеологію їх викладання, викладати матеріал від природи і світу людей. Мотивація — це основа основ в практичній діяльності вчителя.

„**Чоловіча посада шкільного керівника з жіночим обличчям**” — третя сторінка проекту „*Педагогинноватори в Україні*” з директорами шкіл з Луганщини — **С. В. Белухою** та з Дніпропетровщини — **С.А. Гавриш**.

Світлана Белуха прагнула й прагне, щоб її творіння — гімназія — було храмом науки й осередком культури. Річний план складений за проектами програми, діти навчаються за 28 профілями. Враховуються індивідуально-типологічні особливості педагогів. Якщо учитель працює в різних класах, то протягом дня уроки у нього лише в групах однієї вікової категорії.

Світлана Гавриш: „У ліцеї є 4 культури: культ матері, культ людяності, культ знань, доброти і порядності. Протягом 20 років працює рада матерів, рада батьків”.

„**Авторська приватна школа в українському суспільстві**” — четверта сторінка проекту „*Педагогинноватори в Україні*” презентована директорами шкіл за 2-ма темами:

Духовність — методологія, основа й засіб творення особистості дитини. Автори: **М.П. Гузик** (м. Одеса) та **І.В. Барматова** (м. Київ);

Майстерня школи: школа для всіх і кожного. Автор: **О.І. Чинок** (м. Київ).

Микола Гузик: „Метою навчання є досягнення дитиною трьох кінцевих результатів: усвідомлення власної духовної сутності; усвідомлення дитиною власного природного таланту; виховання християнського характеру, орієнтованого на постійне духовне зростання”.

Ірина Барматова: „Створено систему духовно-морального виховання, система виховної роботи базується на християнських засадах”.

Олена Чинок: „Тільки на шляху до індивідуальних цінностей школи (як і для суспільства) для кожного ми зможемо ще в школі забезпечити повноцінний розвиток здібностей, сформувати активні життєві цінності”.

та Росії. У 1992 році ним була створена методика проектно-цільового управління навчальними закладами, яка дозволяє інтенсивно запроваджувати загальні принципи ринкової економіки та сучасного менеджменту в практику управління освітніми системами.

“Освітні технології для сучасної сільської школи України” – п'ята сторінка Проекту з начальником відділу освіти І.Г. Осадчим (Київська область).

Іван Осадчий є автором виховної системи школи „Структурно-рівнева соціалізація особистості” (1988 р.), розбудованої на принципах національного та громадянського виховання, яка стала альтернативою існуючій у той час системі виховної роботи. Сьогодні ця методика широко використовується в навчальних закладах усіх регіонів України, а також Білорусії

та Росії. У 1992 році ним була створена методика проектно-цільового управління навчальними закладами, яка дозволяє інтенсивно запроваджувати загальні принципи ринкової економіки та сучасного менеджменту в практику управління освітніми системами.

“Поліфункціональна діяльність директора сучасного навчального закладу в умовах інноваційних перетворень” – шоста сторінка Проекту. Її автор: І.Д. Гончаренко, директор ЗОШ № 13 м. Полтави, заслужений працівник освіти України.

Іван Гончаренко розробив суцільну систему навчання іноземним мовам, яка за короткий час (1,5 місяця) давала можливість так її освоїти, що можна було викладати всі предмети іноземною мовою. Він є розробником дистанційної Інтернет-системи навчання, великої кількості педагогічних комп'ютерних програм.

Сьому сторінку Проекту НАПН „Педагоги-новатори в Україні”.

“Директор успішної школи: поміркований консерватор чи раціональний інноватор” представляла директор гімназії № 30 „Еконад” м. Києва Л.Б. Донська, відмінник освіти УРСР, відмінник столичної освіти.

Лілія Донська є ініціатором запровадження в практичну діяльність столичної школи циклічних освітньо-виховних проектів, які створюють систему 5-річного логічно побудованого ланцюжка „соціум – особистість”.

для ознайомлення з тим новим, що з'явилося у них в контексті подальшого розвитку їх ідей... (Див. вріз на С. 174).

У залі присутні автори-герої Проекту, які один за одним (від сторінки до сторінки) коротко викладають суть своєї роботи та багачення її в контексті актуальних завдань сьогодення. І кожен у кошик кладе свої нові роботи на знак того, що творчість не можна зупинити, вона продовжується. У кошику роботи О.І. Чинок, Л.Б. Донської, М.І. Босенко, І.Г. Осадчого, О.М. Остапчука – переважно, диски, книги, саморобні вироби шкільних атрибутів.

Нагадаю: у проекті з 15 його Імен, двоє вчителів, авторів-героїв перших двох сторінок – це: В.Ф. Шаталов і М.М. Палтишев. Про них, про значущість їх роботи для шкільної освіти, про те, як вони стали героями нашого Проекту, про підтримку їх Академією і особисто президентом Академії Василем Кременем розповіла присутня у залі академік Нелля Ничкало, співголова Ради проекту „Педагоги-новатори в Україні”. Нелля Григорівна, між іншим, запевнила присутніх в тому, як пишався Іван Андрійович Зязюн директорами, вчителями, який напередодні нового навчального року, на жаль, пішов з життя, та як Він любив наш журнал.

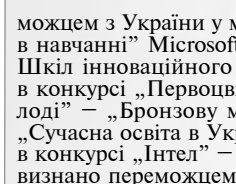
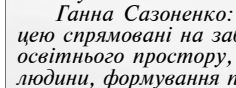
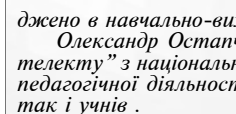
Маю додати: якщо насьогодні В.Ф. Шаталов зі стану напівзабуття є почесним доктором НАПН України, заслужено пошанований в державі, – то заслуга в цьому,

в першу чергу, двох колег високого духу Людського: сміливих, чесних, людяних і щирих, які не чекають згори якихось вказівок, а відповідальність за рішення беруть на себе та чинять так, що там, де вони, — створюється осередок людяності, порядності, саме такий, який би хотілося поширити на все суспільство, за умов би останнього багатьох проблем, які маємо сьогодні в українському суспільстві, не було б. Мова йде про президента Академії Василя Григоровича Кременя та академіка Неллю Григорівну Ничкало. Справедливості заради зауважимо: не остання роль в цьому і журналу „Директор школи, ліцею, гімназії”, який означає ці питання, „будить” педагогічну спільноту до самостійних прозрень і рішучих дій, тож і закликає: „засукати рукави й творити передову спільноту/країну”.

Панове Директори! Для мене Ви стали особливою аудиторією, бо напряму виходите до дітей (майбутнього України), до вчителів як будівничих такої країни, на яку давно зачекалося українство, до батьків, яким допомагаєте/орієнтуєте у виховних магістралях, тож Ваша кожного значущість для майбутнього країни — не перевершена!

Тому ми й покладаємо надію на директорів-лідерів і вчителів-поводирів нації, а самі готові й надалі працювати для вас, служити Вам і країні!

¹ Віднині проект існує в двох форматах: на сторінках всеукраїнського науково-практичного журналу „Директор школи, ліцею, гімназії” та віртуально — на сайтах журналу й головних бібліотек України.

„Будівничі нової української школи” — восьма сторінка Проекту.

Її автори: **Босенко Маріанна Іванівна**, директор гімназії № 48 м. Києва;

Остапчук Олександр Миколайович, директор тернопільського НВК „Школа — ліцею № 6 ім. Н. Яремчука”;

Сазоненко Ганна Стефанівна, директор Українського гуманітарного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка м. Києва.

Маріанна Босенко: Створено технології розвитку соціальної позиції учнів у контексті програми „Культура життєвого свомовизначення гімназистів” та впрова-

джено в навчально-виховний процес закладу.

Олександр Остапчук: Створено школу „Емоційного інтелекту” з національним колоритом, ефективною за стилем педагогічної діяльності та за результатами як учителів, так і учнів.

Ганна Сазоненко: Зусилля педагогічного колективу ліцею спрямовані на забезпечення акмеологічного характеру освітнього простору, у центрі якого — плекання успішної людини, формування позитивної мотивації успіху.

Дев’ята сторінка Проекту НАПН **„Педагоги-новатори в Україні”.**

„Українська школа в європейському контексті демократичного громадянства, багатокультурності, партнерства в навчанні”.

Рішенням Ради всеукраїнського проекту **„Педагоги-новатори в Україні” Олександру Дмитрівну Войчишин** визнано автором-героєм 9-ої сторінки Проекту.

Заліщицька державна гімназія (Тернопільська обл.) під орудою її директора, **Олександри Войчишин**, стала єдиним пере-

можцем з України у міжнародному проекті **„Партнерство в навчанні” Microsoft** — „Впровадження інновацій серед Шкіл інноваційного розвитку” та у 2013 році виборала в конкурсі **„Первоцвіт”** — „Наставники обдарованої молоді” — „Бронзову медаль” XVI міжнародної виставки **„Сучасна освіта в Україні — 2013”**. На початку 2014 року в конкурсі **„Інтел”** — „Вчитель-новатор” **О.Д. Войчишин** визнано переможцем, вчителем-новатором.

Цього року відкрито 10-у сторінку Проекту НАПН **„Педагоги-новатори в Україні”** — **„Профільність в системі середньої освіти: працююча ідея її багатоступеневості”.**

Її автор: **Кайгородов Дмитро Євгенович** — директор КП **„Кияночка**, директор Київського хореографічного коледжу, директор театру **„Молодий балет Києва”**, ініціатор, засновник профільної багатоступенєвої системи хореографічної освіти в Україні.

Управління школою

Утверджуємо українську традицію: відзначаємо свої ювілеї власною працею

НОВІ ІДЕЇ ПЕДАГОГІВ-НОВАТОРІВ

„Мені здається, що – це чудова знахідка журналу: вдається знаходити знакові постаті в українському освітньому просторі”. (Віктор Андрущенко)

„Неоціненне значення для підвищення якості роботи ЗНЗ має проект „Педагоги-новатори в Україні” та низка інших заходів, ініційованих журналом”. (Людмила Парашенко, відповідальний секретар АКШ м. Києва)

„Я уявляла роль Директора Школи в двох іпостасях: як реалізатора ідеї „Школа-Суспільство-Держава” на кшталт аналогічної у С.Т. Шацького та як відповідального за підготовку сучасного вчителя, на якого давно зачекалася Україна, та „яким і школа отака стоятиме”, а „школою – держава”. Тож і уважала директора покликаним здійснити зазначену місію.

Це найважливіші аргументи на користь створення цього журналу для керівників шкіл, ліцеїв, гімназій, що і було зроблено мною 15 років тому.

Для нашої держави вкрай мати школу, яка б випереджала у своєму розвитку суспільство, була хоч на крок попереду нього,

вела його за собою. Тож Проект, який акумулює працюючі ідеї такої нової школи, має стати і джерелом, і надихачем на подвиги управлінські й педагогічні заради кращого Майбуття!” (Ольга Виговська)

Список новаторів не є вичерпним

Список наведених авторів жодною мірою не можна вважати вичерпним. Можна назвати і немало інших гідних прізвищ.

Нам є КИМ пишатися:

К. Ушинський, А. Макаренко, В. Сухомлинський, О. Захаренко, М. Пірогов, М. Чалий та ін., серед яких і сучасні автори-герої проекту НАПН і нашого журналу „Педагоги-новатори в Україні”.

Чи треба продовжувати пошуки новаторів?

Так!

Так!

Так!

Нехай зірка кожного з Вас засяє на освітянському небі України!

ХТО ТВОРИТЬ ЖУРНАЛІ ДЛЯ ВАС, панове Директори

Чи має наша робота відгук у серцях тих, для кого працюємо?

Ваші вітання, позиції, оцінки, побажання — це і є дійсний результат великої різноманітної спільної роботи з нашими співзасновниками, редакційною Радою та всіма Вами, *дорогі Колеги, Директори!*

ПРО ЖУРНАЛ ГОВОРЯТЬ:

- „Скільки великих публікацій та добрих статей я прочитав тут! Скільки факхівців отримали підтримку своєї творчої діяльності!”
(Микола Палтишев)
- Найавторитетніше видання, провідний лідер педагогічної думки і практики в Україні.
- Прилучає освітян до творчого підходу та надає їм змогу самостійно творити.
- Підшивка часопису — підмога в роботі тих, хто в „сродній праці” створює умови для розвитку і становлення молодого людини.
- Популяризує перспективний управлінський досвід керівників-професіоналів та педагогів-новаторів.
- Формує небайдуше ставлення до школи.
- Називають „секундними стрілками” педагогічної думки й практики та преси, і стверджують, що вони „з металу високої проби!”
- Шанують і люблять: за професіоналізм, принциповість, високу громадянську позицію, мужність.
- Готові разом проєктувати і втілювати новаторські задуми.
- Бажають: Завжди залишатись правильним журналом, тим, хто пропагує одного з головних членів школи.

НАШ ПАРТНЕР – ТИПОГРАФІЯ „ВІПОЛ”

З 2011 року перетворювати наші задуми в матеріальну форму, якими є наші журнали, нам допомагають співробітники київської типографії „Віпол”. Ми вдячні їм за якісну роботу!

Генеральний директор
ПАТ „ВІПОЛ”
Морозов Валерій Михайлович

Заступник генерального директора з виробництва
Мельниченко Віктор Анатолійович

Євген Мельніченко,
головний технолог
ПАТ „ВІПОЛ”

Володимир Панченко,
начальник
комп’ютерного відділу

Тетяна Малишева,
дизайнер

Колектив друкарського цеху:
Ніна Дринь (верхній ряд, зліва),
Людмила Чорноморець та **Олег Демковський**

¹ Про це у врізах на С. 175 – 176.

НАША РЕДАКЦІЯ

Виговська Ольга Іванівна, головний і науковий редактор – автор ідеї і концепції журналу, його співзасновник, доцент, кандидат педагогічних наук, Заслужений працівник освіти України.

Виговський Олексій Сергійович, художній і відповідальний редактор – автор макету і дизайну журналу, Відмінник освіти України.

Захаренко Владислав Олександрович, верстальник – син знаного директора в Україні Олександра Захаренка.

Годецька Тетяна Іванівна, відповідальний редактор.

Матошко Станіслав Йосипович, перекладач і редактор англійської.

Тарасова Наталія Іванівна, бібліографічний редактор, завідувач інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки НПУ імені М. П. Драгоманова.

Франчук Василь Михайлович, адміністратор сайту журналу та служби його доставки до Національної бібліотеки Вернадського; доцент кафедри комп'ютерної інженерії Інституту інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова.

ПРО РЕДАКЦІЮ:

„Досить активна редакція щодо відпрацювання власних планів. Окрім друкованого слова, активна щодо громадської роботи у проведенні круглих столів, форумів. Це надзвичайна трудомістка робота і це є особливістю цього колективу.

Вміле поєднання науки і практики і намагання бути проповідувачем наукових ідей серед керівництва освітянських закладів, зіграло певну роль, і сьогодні журнал є авторитетним, знаним.”
(Василь Кремень)

Журнал доносить найбільш популярно, красиво, розумно, тендітно до широкої громадськості, у т.ч. директорів шкіл, ті знання, які їм необхідні.
(Сергій Максименко)

15-річна благодійницька праця редакційного колективу вшанована засновниками журналу та громадськістю (див. С.3 обкладинки).

Ваше доброзичливе ставлення до нас, Колеги, й тримає журнал на плаву! Перечитуємо ваші вітальні адреси та надихаємося на подальшу працю – служіння Директору Школи, на якого ми й надалі покладаємо великі надії!

- Чи не єдиний, де об'єднуються педагогічна наука з практикою, їх рупор.
- **Джерело та центр інновацій.**
- Підтримує педагогів-новаторів, **стимулює експерименти ЗНЗ і професійне зростання педагогів.**
- **Продуктивними є діалоги з президентом В.Г. Кременем, директорами інститутів НАПН України:** дозволяють своєчасно коректувати роботу.
- **Журнал – це:** мудра професійна порада, нові імена, можливість ставати співучасником державних справ.

Відкритий для кожного, пробуджує, спонукає до діалогів, піднімає настрій, надихає на творчість, кличе долати вершини.

Це дійсно наш освітянський журнал!

Нехай щастить нашому журналу та всім причетним до нього людям, а це – всі ми, дорогі колеги!

Завершився наш творчий звіт пісню „Ми чемпіони” у виконанні шкільного інструментального ансамблю 48 гімназії м. Києва під керівництвом **Антоня Давидова**, педагога-організатора цієї гімназії.

На думку **Маріанни Босенко**, яка була підтримана іншими членами Ради, ця пісня як символ є адекватною оцінкою роботи редакції.

Наостанок зала почала заповнюватися вихованцями КЦ „Кияночки”, які у танці відтворили 15-річний редакційний доробок – в руках кожна дитина тримала наші журнали (див. С. 3 обкладинки), тож було чути на фоні мелодії їх шелест, що свідчив не про завершення чогось, а про народження готовності творців Журналу Жити і Творити далі.

„Ми поздоровляємо з ювілеєм ваш чудовий журнал і наші виступи – наш вам дарунок”!
„Кияночка”